

INNHOLD

Forord	8
Innledning	10
1: Med blikket rettet mot fremtiden	14
Den flerkulturelle virkeligheten utfordrer holdninger	22
En flerkulturell pedagogisk institusjon	23
Felleskap og tilhørighet	27
Å mestre mangfoldet og annerledesheten	28
Båstenkning og forventninger	32
Mulighetene og ressursene i mangfoldet	33
Oppsummering	35
2: Du og jeg = Oss, hva binder oss sammen?	36
Mine ti pilarer	37
Broene må bygges hele tiden	49
Oss og de andre	50
Lederen som brobygger	52
Oppsummering	53
3: Å gi barn håp og drømmer!	54
Lederen og de ansatte	55
Visjon – Himmel over strevet	56
Verdier	57
Hvorfor felles verdiplattform?	58
Barnet i sentrum	59

Skole og SFO – en helhet	60
Skolefritidsordningen – SFO	61
Barnehagen	62
Sammen mot et felles mål	64
På jakt etter problemer eller muligheter	66
Kompetanseutvikling	67
Oppsummering	68
4: Ingen barn velger å bli innvandrere	70
Tapsopplevelser	72
Stadig på flyttefot	78
Barneoppdragelse	79
Kulturforskjeller og barneoppdragelse	80
Kollektive og individorienterte kulturer	81
Fra lydighet til ansvarlighet – de vanskelige overgangene	83
Syn på barnehagen og barn i en pedagogisk institusjon	84
Barn i sårbare situasjoner	88
Fysisk avstraffelse av barn	89
Oppsummering	94
5: Styrken i en god relasjon	96
Mobbing	98
Bruk av digitale verktøy	101
Mobbing via sms og msn	103
Tør ikke fortelle	106
Å sette ord på	107
Hvem eier sannheten?	108

Hjelp barnet med å beskrive følelser med ord	110
Nærhet og omsorg	111
Foreldrefelleskap	111
Når lærere mobber eller krenker elever	112
Oppsummering	114
6: Med en fot i hver kultur	116
Kommunikasjon	116
Hvor er veilederne og de kompetente voksne?	117
Sosial kompetanse	118
Muntlige og skriftlige hjem	120
Unngå båstenkning	122
Langsomme liv	123
Bevisstgjøring og veiledning	124
Når en mangler felles språk	125
Når språket mister sin nerve og poesi	127
Tar barna ut av skolen	129
Oppsummering	133
7: Mulighetenes barn	134
Hva er flerkulturell og flerspråklig kompetanse?	135
Bindestreks-identiteten	137
Flerkulturell kompetanse	138
Å ha noe å strekke seg etter	140
Oppsummering	146
8: Samarbeid med hjemmet	148
Foreldrenes kjennskap til barnet	149
Foreldre oppmuntrer	150

Foreldre på sidelinjen?	150
De vergeløse barna	151
Treet med plastposen rundt røttene	152
Sterke føtter og sterke røtter	154
Trygge og stabile voksne	155
Fellesskap – familien	156
Fellesskap – skolen og venner	156
Hjemmet og skolens samarbeid om barnet	156
Tilpasset samarbeid	159
Oppsummering	162
9: Verktøykasse	164
Ti punkter som bygger bro mellom mennesker	164
Kommunikasjon – dialog	165
Hvorfor ikke bruke barn som tolk?	166
Den flerkulturelle kompetansen	167
Fysisk avstraffelse av barn	168
UNESCO kommisjonens fire fundamentale grunnpilarer for læring	170
Alle hjem kan bli hjem med bøker	171
Barn og ungdom på skole i utlandet	173
Aktuelle nettsider	174
Litteratur	175